

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W., VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Barbara Ciwińska

Protokolant Izabela Katryńska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z udziałem I. Ł., J. G. i P. K.

o ustanowienie opieki nad całkowicie ubezwłasnowolnioną G. L.

postanawia

1. ustanowić opiekę prawną dla całkowicie ubezwłasnowolnionej G. L. z domu S. urodzonej (...);
2. obowiązki opiekuna prawnego powierzyć I. Ł., urodzonej (...), zamieszkałej w W., ul. (...);
3. zwolnić opiekuna z obowiązku spisu inwentarza podopiecznej;
4. zobowiązać opiekuna do składa sprawozdań z opieki 1 raz na rok, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego;
5. koszty postępowania przejąć na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem tutejszego Sądu z dnia 04 lipca 2016r. wszczęte zostało z urzędu postępowanie o ustanowienie opieki prawnej dla całkowicie ubezwłasnowolnionej G. L. z domu S. ur. (...)

Do udziału w charakterze uczestnika postępowania wezwana została córka G. L. **I. Ł.**, która wyraził chęć podjęcia i pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla matki. Do udziału w postępowaniu zgłosił się także syn I. Ł., a wnuk G. L. **J. G.**, a także **P. K.** (drugi wnuk G. L.).

J. G. i P. K. także wyrazili chęć podjęcia i pełnienia funkcji opiekunów prawnych dla babki G. L..

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30.03.2016r. w sprawie syg. akt IV Ns 125 /15 G. L. z domu S. ur. (...) (lat 92) została całkowicie ubezwłasnowolniona z powodu innego rodzaju zaburzeń psychicznych. Sprawa o ubezwłasnowolnienie toczyła się z wniosku I. Ł., która bezpośrednio opiekuje się swoją matką. Podnosiła ona we wniosku, iż matka wymaga pomocy we wszystkich czynnościach życia codziennego, wymaga całodobowej opieki, nie jest w stanie sama funkcjonować, nie poznaje członków rodziny, nie orientuje się już w otaczającej ją rzeczywistości. G. L. w toku sprawy o ubezwłasnowolnienie była badana 14.01.2016 r. w swoim miejscu zamieszkania przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów. Biegli rozpoznali u niej zespół otępienny o znacznym nasileniu, który całkowicie uniemożliwia jej kierowanie swoim postępowaniem i prowadzenie swoich spraw (opinia biegłych k.52-55 akt dołączonych IV Ns 124 /15 Sądu Okręgowego w Warszawie).

Ośrodek Pomocy (...) D. W. w piśmie z dnia 23.11.2016r. poinformował, iż obecnie G. L. mieszka pod adresem ul. (...) w W., pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z córką I. Ł. lat 63, wnukiem J. G. lat 26, który jest właścicielem tego domu. Nieruchomość składa się z 4 pokoi, kuchni, łazienki, wc, jest wyposażona w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego. G. L. z powodu wieku i stanu zdrowia prowadzi leżący tryb życia, ma demencję starczą, zaniki pamięci, problemy z samodzielnym poruszaniem się, wymaga całodobowej opieki. Pomoc otrzymuje od członków rodziny : I. Ł., J. G. i P. K.. G. L. otrzymuje świadczenie emerytalne z ZUS w wysokości 759,13 złotych netto (z którego dokonywane są potrącenia komornicze z tytułu egzekucji administracyjnej, do wypłaty jest 747,16 zł.). I. Ł. utrzymuje się także ze świadczenia emerytalnego, które otrzymuje w wysokości 926, 30 także po dokonaniu potrąceń przez komornika). J. G. z tytułu prac dorywczych zarabia około 2.500 złotych miesięcznie. Rodzina nie jest objęta pomocą Ośrodka Pomocy (...) (k.26 informacja z O.).

I. Ł. ma 63 lata, wykształcenie wyższe ekonomiczne, utrzymuje się z emerytury, której wysokość wynosi 1.200 złotych miesięcznie. Z tego świadczenia dokonywane są potrącenia z tytułu zadłużenia w telewizji (...), związanego z zerwaniem umowy, które to zadłużenie wynosiło ok. 2.000 złotych. I. Ł. opiekuje się matką, odbiera jej emeryturę którą przynosi listonosz i dysponuje tą emeryturą. Odbiera też korespondencję do matki. Twierdzi że miała też upoważnienie od matki do odbioru tej emerytury na pocztę. Chce nadal opiekować się matką i nie zamierza oddawać jej do domu pomocy społecznej. Twierdzi, że ona najczęściej opiekuje się swoją matką i że chyba matka ją by wybrała na opiekuna prawnego, bo z nią jest najbliższej (w domyśle emocjonalnie związana). I. Ł. ma tylko jednego syna J. G..

J. G. ma 27 lat, wykształcenie średnie, jest kawalerem. Jest właścicielem domu, który 6 lata temu przepisała na niego babka G. L.. Pracuje dorywczo, zdarza się, że okresowo pozostaje bez pracy. Nie był karany, nie ma nałogów, płaci część rachunków związanych z utrzymaniem domu. Opiekuje się babcią.

P. K. ma 32 lata, jest kawalerem, ma wyższe wykształcenie. Prowadzi działalność gospodarczą – firmę cukierniczą, z której uzyskuje dochody rzędu 8.000 złotych miesięcznie. Jest pozwanym w sprawie toczącej się w Sądzie Okręgowym w Warszawie pod sygnaturą akt IV C 1479/09 z powództwa A. von K. przeciwko J. K., G. L., E. J., M. K. i P. K. o uznanie. W sprawie tej Sąd Okręgowy w Warszawie zwracał się o udzielenie informacji co do osoby i adresu opiekuna prawnego dla całkowicie ubezwłasnowolnionej G. L. (k.14). P. K. twierdzi, że sprawa dotyczy wcześniejszych długów jego rodziców. P. K. twierdzi, że mieszka niedaleko babci G. L., także się nią opiekuje i byłby lepszym opiekunem prawnym niż jego ciotka I. Ł. i jej syn, a jego brat cioteczny J. G.. Jest synem drugiej córki G. L.. Uczestnik twierdzi, iż w rodzinie nikt nie kwestionuje przepisania domu przez babcię na rzecz jej wnuka, ponieważ w czasie gdy była dokonywana ta czynność babcia wiedziała co robi. Twierdzi jednakże, że obecnie babcia mogłaby być lepiej zaopiekowana.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zebrane w aktach spawy, akta sprawy o ubezwłasnowolnienie IV Ns 125 /15 Sądu Okręgowego w Warszawie oraz dowód z przesłuchania w charakterze uczestników I. Ł., J. G. i P. K..

Sąd Rejonowy zważył co następuje :

Opiekę prawną i zasady jej funkcjonowania definiuje Kodeks rodzinny i opiekuńczy w artykułach 145 i następnych.

Dotyczy to opieki dla osób małoletnich oraz opieki dla osób ubezwłasnowolnionych całkowicie w oparciu o art. 175 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który przewiduje, iż do opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie stosuje się odpowiednio przepisy o opiece nad małoletnim z zachowaniem przepisów poniższych. Zasadnicza różnica pomiędzy sprawowaniem opieki nad ubezwłasnowolnionym, a małoletnim sprowadza się do różnicy w rozumieniu pojęcia pieczy nad osobą, gdyż w stosunku do ubezwłasnowolnionej nie wchodzi w grę obowiązek jego wychowywania. Podstawowym obowiązkiem opiekuna prawnego z zakresu pieczy nad osobą ubezwłasnowolnioną jest zapewnienie jej właściwego leczenia i rehabilitacji. Często opiekun prawny wykonuje także opiekę faktyczną nad osobą ubezwłasnowolnioną lub też decyduje o tym, jak taka opieka faktyczna ma być wykonywana jeśli nie wykonuje jej osobiście.

Zgodnie z art. 176 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego opiekunem ubezwłasnowolnionego całkowicie powinien być ustanowiony przede wszystkim jego małżonek, a braku tegoż – jego ojciec lub matka.

Opiekę sprawuje opiekun. Wspólne sprawowanie opieki nad dzieckiem sąd może powierzyć tylko małżonkom (art.146 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Tak więc w stosunku do osoby ubezwłasnowolnionej nie ma możliwości, aby opiekę pełniło kilka osób, chyba że są to jej rodzice będący małżeństwem. Zasadniczo jednak, tylko jedna osoba może zostać ustanowiona opiekunem prawnym dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie. Powinna być to osoba w miarę możliwości z najbliższej rodziny (spośród krewnych i innych osób bliskich) przy odpowiednim zastosowaniu wskazówek z art. 149 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Założeniem ustawodawcy było, iż to przede wszystkim osoby bliskie i krewni mogą obdarzyć osobę podlegającą opiece życzliwością i poczuciem odpowiedzialności, tak jak to zwykle bywa w rodzinie i tak jak wymaga tego funkcja opiekuna prawnego (post. SN z 25.10.2000 r. IV CKN 1628 /00 niepublikowane ; Kodeks rodzinny i opiekuńczy C.H Beck Warszawa 2010 str.829). Ostatecznie jednak o wyborze opiekuna prawnego decyduje przydatność do sprawowania tej funkcji z uwagi na dobro podopiecznego.

W niniejszej sprawie opiekunem prawnym dla ubezwłasnowolnionej całkowicie G. L. ustanowiona została jej córka I. Ł. z następujących względów :

- 1) ponieważ w praktyce to ona w większości sprawuje opiekę faktyczną nad matką mieszkając z nią w jednym domu,
- 2) ponieważ jest na emeryturze i cały swój czas może poświęcić opiece nad matką,
- 3) jest jej córką, czyli osobą bardzo bliską emocjonalnie,
- 4) jako kobiecie łatwiej jest jej dbać o ciało i higienę matki (co praktycznie jest w tym wieku bardzo ważne),
- 5) jest osobą dojrzałą i odpowiedzialną,
- 6) dotychczas załatwiała sprawy matki, odbierała korespondencję i emeryturę,
- 7) inni kandydaci nie mieli do niej zasadniczo zastrzeżeń,
- 8) nie jest stroną postępowania w sprawie prowadzonej w Sądzie Okręgowym w Warszawie pod sygnaturą akt IV C 1479/09 z powództwa A. von K. przeciwko J. K., G. L., E. J., M. K. i P. K. o uznanie, tak więc będzie mogła jako opiekun prawny reprezentować matkę w tym postępowaniu.

Natomiast co do pozostałych dwóch kandydatur : J. G. i P. K. to Sąd Rejonowy uznał, iż zasadniczo nie budzą zastrzeżeń, z tym, że mają mniej predyspozycji do wykonywania tej funkcji niż I. Ł.. Obaj wnukowie ubezwłasnowolnionej G. L. to jest : J. G. i P. K. są osobami młodymi i praktycznie dużo mniej czasu opiekują się babcią. Z uwagi na wiek babci i różnicę w płci nie są też w stanie, zdaniem Sądu, dbać o jej higienę, kąpanie, przebieranie, karmienie itp. Z uwagi na konieczność pracy zawodowej dla własnego utrzymania nie są też w stanie tej opieki pełnić osobiście codziennie. P. K. nie mieszka z babcią, nie kontroluje więc jej sytuacji na bieżąco. Nie będzie też mógł reprezentować babci w postępowaniu w Sądzie Okręgowym w Warszawie prowadzonym pod sygnaturą akt IV C 1479/09 z powództwa A. von K. przeciwko J. K., G. L., E. J., M. K. ponieważ sam jej stroną pozwaną w tej sprawie (art.159 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Zgodnie z art. 154 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego opiekun obowiązany jest wykonywać swe czynności z należytą starannością, jak wymaga tego dobro osoby pozostającej pod jego opieką i interes społeczny. Powinien uzyskiwać zezwolenia sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku podopiecznego (art. 156). Zobowiązany jest sporządzić inwentarz osoby pozostającej pod opieką i przedstawić go sądowi opiekuńczemu. Jeżeli majątek jest nieznaczny sąd opiekuńczy może zwolnić opiekuna z obowiązku sporządzenia inwentarza, co też Sąd uczynił w niniejszej sprawie, gdzie jak wynika ubezwłasnowolniona G. L. nie posiada majątku, zaś utrzymuje się jedynie z emerytury.

Opiekun obowiązany jest w terminach oznaczonych przez sąd opiekuńczy nie rzadziej niż co roku składać temu sądowi sprawozdania dotyczące osoby podopiecznego oraz rachunki z zarządu majątkiem (art. 166 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Dlatego też I. Ł. jako opiekun prawny została zobowiązana do składania sprawozdań z opieki 1 raz na rok, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.

Z tych względów orzeczono jak w postanowieniu.